

Datum
2018-09-12

Diarienummer
RS180659

Näringsdepartementet
Dnr N2018-03829-RTS
103 33 Stockholm

Remissvar beträffande EU-kommissionens förslag COM (2018) 372-375,382,390 och 471-473

EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering; de fondspecifika förordningsförslagen, ett förslag till förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder samt ett förslag till förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang

Region Halland har fått inbjudan att svara på ovan nämnda förslag och vill lämna synpunkter på följande förslag till förordningar:

- Gemensamma bestämmelser, COM (2018) 375
- Europeiska regionala utvecklingsfonden, COM (2018) 372
- Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg), COM (2018) 374
- Europeiska socialfonden+, COM (2018) 382

Övriga förslag till förordningar som ingår i remissen lämnas okommenterade.

Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser

Region Halland välkomnar kommissionens ambition om ett gemensamt ramverk för flertalet fonder och ser mycket positivt på de förenklingsåtgärder som kommissionen föreslår. Vi beklagar dock att den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte inkluderas i förordningen om gemensamma bestämmelser. Vi uppmanar regeringen att verka för en tydligare integrering mellan regionala utvecklingsfonden och jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i genomförandet. Landsbygdsutveckling bör enligt vår mening uppfattas som en del av regional utveckling och det är därför av stor vikt att de båda finansieringsinstrumenten så långt som möjligt samordnas.

Principen om partnerskap, som bygger på flernivåstyre och delaktighet från såväl den lokala och regionala politiska nivån som civilsamhället och arbetsmarknadens parter, föreslås fortsatt vara en väsentlig del av genomförandet av fonderna, vilket vi välkomnar. Programmen genomförs i stor utsträckning på den lokala och regionala nivån. För att få ett effektivt genomförande, där medlen också kommer till nytta, är det viktigt att den lokala och regionala nivån också involveras i utformning och prioritering av insatser.

Region Halland noterar att kommissionen föreslår en rad nya instrument inom sammanhållningspolitiken som ska genomföras enligt direkt förvaltning av kommissionen, däribland europeiska stadsinitiativet och initiativet kring smart specialisering inom Europeiskt territoriellt samarbete. Vi ställer oss generellt tveksamma till detta, då det riskerar att minska medlemsstaternas och förlängningen också lokal och regional nivåns inflytande över fonderna.

Artikel 6; partnerskap och flernivåstyre

Region Halland välkomnar att varje medlemsstat föreslås bilda ett partnerskap bl.a. med behöriga regionala och lokala myndigheter och att dessa enligt principen om flernivåstyre ska delta i utarbetandet av partnerskapsöverenskommelserna mellan medlemsstaten och kommissionen liksom i utformningen och genomförandet av programmen. Detta är viktigt för programmets förankring och genomslag lokalt och regionalt. I Sverige har vi en ordning där landstingen/regionerna innehar det regionala utvecklingsansvaret och benämningen regioner bör därmed adderas under 1a "kommuner och andra myndigheter".

Artikel 18; Godkännande av program

Av artikel 18 framgår att kommissionen ska framföra sina synpunkter inom tre månader efter det att medlemsstaten har lämnat in programmet och att

medlemsstaten sedan ska se över programmet med beaktande av kommissionens synpunkter. Då av allt att döma regionalt utvecklingsansvariga kommer att ansvara för utformningen av de regionala programmen, är det angeläget att de också tillåts delta i dialogen med kommissionen om innehållet i programmen. Regionerna kan bäst svara för analysen bakom och motiven till valda prioriteringar och beskrivna behov. För att skapa en effektiv programmeringsprocess är det önskvärt med en större transparens än vilket var fallet under den föregående programmeringsperioden. Region Halland föreslår därför ett tillägg i artikel 18.3 där det framgår att de som ansvarar för utformningen av programmen deltar i dialogen med kommissionen om programmen.

Artikel 20; Gemensamt stöd från ERUF, ESF+ och Sammanhållningsfonden

Region Halland välkomnar kommissionens förslag om att Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden gemensamt får stödja program (flerfondsprogram) och uppmanar regeringen att möjliggöra för regionala program som finansieras av båda fonderna i Sverige.

Artikel 22; Integrerad territoriell utveckling

I artikel 22 uppges att en integrerad territoriell utveckling ska stödjas genom strategier för territoriell utveckling i form av a) integrerade territoriella investeringar (ITI), b) lokalt ledd utveckling (LLU) eller c) något annat territoriellt verktyg. Region Halland vill i sammanhanget framhålla att de regionala utvecklingsstrategier (RUS) som regionerna tar fram bör kunna ligga till grund för den typen av territoriella investeringar. Regionala flerfondsprogram skulle på ett effektivt sätt möjliggöra samordning av viktiga insatser regionalt, som exempelvis initiativ för bättre kompetensförsörjning.

Artikel 48 Bidragsformer

Region Halland välkomnar de initiativ till förenklat redovisningsförfarande som kommissionen föreslår inklusive möjligheten att ersätta kostnader genom att använda faktiska redovisade kostnader, klumpsummor, schabloner eller en kombination av dessa.

Artikel 106 Fastställande av medfinansieringsgrad

Kommissionen föreslår en utökad nationell medfinansiering av programmen med ett tak på 40% EU-finansiering för den kategori där Sverige ingår. Strukturfonderna medfinansierar idag i stor utsträckning det regionala tillväxtarbetet i Sverige och för att kunna fullfölja viktiga satsningar menar Region Halland att detta bortfall bör kompenseras i motsvarande grad i de nationella anslagen för regional tillväxt.

Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden

Region Halland välkomnar det faktum att samtliga regioner även fortsättningsvis föreslås omfattas av Europeiska regionala utvecklingsfonden. Regionala utvecklingsfonden bidrar på ett positivt sätt till möjligheten till tillväxt och utveckling.

Vi vill understryka vikten av en särskild tillväxt- och sysselsättningsstrategi för EU, mot vilken medlemsstaterna och regionerna kan mäta sig. Den nuvarande tillväxtstrategin Europa 2020 har inarbetats regionalt på ett effektivt sätt, då den har fungerat som vägledning för de regionala utvecklingsstrategierna (RUS), och ett liknande strategiskt ramverk vore värdefullt. En gemensam strategi adderar också ett europeiskt mervärde till de insatser som finansieras via regionala utvecklingsfonden, då samtliga regioner jobbar mot samma mål.

Artikel 3 Tematisk koncentration

Region Halland stödjer kommissionens förslag om tematisk koncentration, där Sverige föreslås lägga 85% av resurserna på målet "Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling" och målet "Ett grönare och mer koldioxidsnålt Europa". Det är väsentligt att det finns en flexibilitet för regionerna att inrikta programmen på målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån regionala förutsättningar och behov.

Artikel 9 Hållbar stadsutveckling

Mot bakgrund av den ökande urbaniseringen är vikten av att stödja och säkerställa en hållbar utveckling i städerna viktigare än någonsin. Ett fortsatt fokus på stadsutveckling är därför välkommet. Region Halland vill betona att det måste finnas en flexibilitet för regionerna att i programutformningen välja vilka målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån skilda förutsättningar och behov regionalt. Omfattningen på insatser till förmån för hållbar stadsutveckling bör därmed kunna skilja sig åt mellan olika programområden.

Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och instrumentet för externa åtgärder

Region Halland är av uppfattningen att Interreg bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken. Gränsöverskridande samarbete där regioner kommer samman för att hantera gemensamma problem eller utveckla en gemensam potential är ett av de områden inom EU-samarbetet som har det största europeiska mervärdet. Region Halland menar därmed att budgetanslaget för Europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden. Det skulle innebära en total budget på 9,2 miljarder Euro (Storbritannien borträknat) istället för de föreslagna 8,4 miljarder Euro.

Artikel 3

Genom artikel 3 i EU-kommissionens förslag till förordning upphör möjligheten till samarbete över havsgränser för gränsregionala Interregprogram. EU-kommissionen föreslår att samarbete över havsgränser endast ska förekomma inom de geografiskt mycket omfattande transnationella Interregprogrammen med makroregional strategi (t.ex. Östersjöprogrammet). Det samarbete som idag bedrivs över havsgränsen inom ramen för Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerack och övriga Interregprogram med havsgränser skulle utifrån förslaget komma att upphöra i dess nuvarande form. Detta ställer sig Region Halland kritiska till och föreslår att regeringen verkar för att den nuvarande 150 kilometersgränsen över vatten för gränsöverskridande samarbete bibehålls.

Målsättningen om att det ska finnas färre Interregprogram och att den geografiska överlappningen ska minska bör genomföras med hänsyn tagen till regionala förutsättningar och specifika förhållanden. Ett beslut om en framtida struktur för Interregprogrammen bör baseras på ett underlag där man tar fasta på vilka programgeografier som är funktionella, i sig själva och i relation till varandra.

I OECDs Territorial Reviews "The megaregion of western Scandinavia 2018" betonas vikten av att tillsammans bygga en mer dynamisk, hållbar och inkluderande megaregion i Västra Skandinavien. För att kommande Interregprogram ska kunna användas för strategiska politiska samarbetsprojekt måste programgeografierna vara relevanta för aktörerna. Region Halland ser samarbeten såsom STRING¹ och

¹ STRING är ett samarbete mellan regioner i Sverige, Norge, Danmark och Tyskland för att stärka den

Greater Copenhagen & Skåne Committe² som viktiga framtida strategiska interregionala satsningar. För att kommande Interregprogram ska vara relevanta för dessa samarbeten måste de i sin helhet, eller i tillräcklig omfattning, rymmas inom programmets geografi.

De nuvarande gränsöverskridande programmen har skapat goda möjligheter för bilaterala projekt i mindre skala för aktörer på lokal nivå. Denna typ av projekt bidrar tydligt till visionen om ett EU nära medborgarna och är därmed en samarbetsform som engagerar och skapar trovärdighet. Region Halland ser en risk i att man vid fastställande av de kommande Interreg programmen gör alltför stora programgeografier tappar lokala/regionala aktörer och samarbeten som upparbetats under tidigare programperiod.

Artikel 45 Den förvaltande myndighetens uppgifter

Region Halland vill i detta sammanhang understryka betydelsen av kontaktpunkter för programsekretariaten dels på nationell nivå för de transnationella programmen som omfattar hela Sverige dels på regional nivå för de mer geografiskt avgränsade programmen. Kontaktpunkter bidrar till att öka intresset för programmen bland potentiella stödmottagare. Med kontaktpunkter regionalt stärks också den regionala förankringen av programmen.

regionala utvecklingen från Hamburg till Oslo genom att samarbeta inom infrastruktur, grön tillväxt, gränsfrågor, forskning och utveckling samt turism och kultur.

² Greater Copenhagen & Skåne Committe (GCSC) är ett samarbete vars syfte är att främja regionens näringsliv och ta bort gränshinder som motverkar tillväxt och integration

Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden+

Region Halland ser positivt på bildandet av ESF+ vilket samlar flera av investeringarna i människor och deras behov i en fond och med en finansiering. Områden som direkt hänger ihop inom det sociala området samlas och ger möjlighet till bredare ingång i ansökningar vilket bör ge synergieffekter i utförda insatser och genomförd verksamhet. Det bör också leda till minskad administration, underlätta uppföljning, minska dubbelarbete och minska komplexiteten i ansökningsförfarandet.

ESF+ ges en tydlig koppling till principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter (Lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden, Rättvisa arbetsvillkor, Social trygghet och social integration), vilket Region Halland ser som positivt. Genom en tydligare koppling och att EFS+ tar sitt avstamp i pelaren för sociala rättigheter möjliggörs realiserande av principerna i pelaren.

Region Halland vill särskilt understryka vikten av att Socialfonden + som ska genomföras enligt delad förvaltning så långt som möjligt samordnas med Europeiska regionala utvecklingsfonden och att den territoriella dimensionen av Europeiska socialfonden därmed stärks. Kompetensförsörjning och integration av nyanlända på arbetsmarknaden är viktiga beståndsdelar i tillväxt- och utvecklingsarbetet på regional nivå och vi ser positivt på möjligheten till flerfondsprogram som föreslås i artikel 20 i förslaget till förordning om gemensamma bestämmelser. Regionala flerfondsprogram skulle på ett effektivt sätt möjliggöra samordning av viktiga insatser regionalt, som exempelvis initiativ för bättre kompetensförsörjning.

Artikel 8 Partnerskap

Principen om partnerskap, flernivåstyre med delaktighet från lokal och regional politisk nivå men även från civilsamhället och arbetsmarknadens parter, föreslås vara en väsentlig del av genomförandet av ESF+, vilket Region Halland välkomnar. Insatserna genomförs i stor utsträckning på den lokala och regionala nivån och det är då också viktigt att involvera dessa nivåer i utformning och prioritering. Regionerna har fått regeringens uppdrag att samordna kompetensförsörjningsarbetet i respektive län och då bör även socialfonden kopplas tydligare till det arbetet.

Artikel 13 Innovativa åtgärder

I enlighet med Artikel 13, innovativa åtgärder, kan ESF+ genom att främja sociala innovationer och sociala experiment för "bottom-up"-initiativ som bygger på partnerskap som involverar offentliga myndigheter, privat, civilsamhälle och lokala aktionsgrupper inom lokalt ledda utvecklingsstrategier bidra till nya arbetssätt för att möta de utmaningar som finns inom områdena utbildning/sysselsättning/ social

inkludering/hälsa. Här är särskilt positivt att det ska finnas möjlighet att testa och experimentera. Detta är något som Region Halland ställer sig mycket positiva till.

En farhåga som Region Halland vill lyfta är risken med en större och mer homogen socialfond, ESF+, kan öka distansen till övriga fonder. Region Halland ser det som viktigt att samverka och samarbeten mellan olika fonder och program underlättats och ökar. Region Halland välkomnar kommissionens förslag om att Europeiska regionala utvecklingsfonden och europeiska socialfonden gemensamt får stödja program (flerfondsprogram).

Regionstyrelsens tillväxtutskott

Dag Hultefors
Ordförande regionstyrelsens tillväxtutskott

Jörgen Preuss
Tf Regiondirektör